

Algorytmy optymalizacyjne w usłudze sieciowej TCP:

- algorytm genetyczny,
- algorytm roju cząstek.

Daniel Woźniczak

v. 0.5

Spis treści:

- 3. Wstęp, Client, Server, ServerThread
- 4. Algorytm genetyczny: wstęp
- 5. Algorytm genetyczny: klasy, metody
- 8. Algorytm genetyczny: output
- 9. Algorytm roju cząstek: wstęp
- 11. Algorytm roju cząstek: klasy, metody
- 14. Algorytm roju cząstek: output
- 15. Źródła

Wstęp, Client, Server, ServerThread

By korzystać z aplikacji należy skompilować i uruchomić **Server.java** poleceniem 'java Server'. Klasa nie przyjmuje argumentów. Następnie do uruchomionego Servera możemy podłączyć dowolną liczbę użytkowników poleceniem 'java Client <username>' gdzie username to String z nazwa użytkownika. Po tym poleceniu uruchamia się nowy wątek, na którym działa użytkownik.

Metody:

Server.java

public static void sendToAll() – funkcja pozwala na wysłanie wiadomości do wszystkich podłączonych użytkowników. Lista podłączonych użytkowników jest zapisana w 'List<ServerThread> clients' – liście obiektów typu ServerThread.

Client.java

private static void printMenu() – wyświetla menu w postaci Stringa. Modyfikowalne.

public static class Reader **extends** Thread – klasa rozszerzająca 'Thread' z metodą run(). Uruchamiana jako wątek przy starcie 'Clienta'. Służy do nasłuchiwania, odbierania i wyświetlania wiadomości od Servera.

Funkcjonalność:

Jak wspomniałem wyżej jest to serwer z możliwością logowania użytkowników. Jako klienci możemy wybrać funkcję, którą chcemy optymalizować i jaki algorytm ma to zrobić. Po stronie serwera zapisywane są wszystkie informacje o tym, którą opcję wybrał dany użytkownik.

```
GA - Genetic Alghorythm
Wybierz opje:
1. Funkcja Beale'a GA
2. Funkcja Rosenbrocka GA
3. Funkcja Booth'a GA
4. Funkcja Easom'a GA
5. Wyjscie
```

Rys. 1a. przykładowy output Clienta

```
Server up and ready for connections...
user 'user' is now connected to the server
user 'user2' is now connected to the server
Klient 'user2' wybral: 3. funkcja Booth'a GA
Klient 'user' wybral: 1. funkcja Beale'a GA
```

Rys. 1b. przykładowy output Servera

Algorytm genetyczny: wstęp

Problem definiuje środowisko, w którym istnieje pewna populacja osobników. Każdy z osobników ma przypisany pewien zbiór informacji stanowiących jego genotyp, a będących podstawą do utworzenia fenotypu. Fenotyp to zbiór cech podlegających ocenie funkcji przystosowania modelującej środowisko. Innymi słowy - genotyp opisuje proponowane rozwiązanie problemu, a funkcja przystosowania ocenia, jak dobre jest to rozwiązanie.

Genotyp składa się z chromosomów, gdzie zakodowany jest fenotyp i ewentualnie pewne informacje pomocnicze dla algorytmu genetycznego. Chromosom składa się z genów.

Wspólnymi cechami algorytmów ewolucyjnych, odróżniającymi je od innych, tradycyjnych metod optymalizacji, są:

1. stosowanie operatorów genetycznych, które dostosowane są do postaci rozwiązań,
2. przetwarzanie populacji rozwiązań, prowadzące do równoległego przeszukiwania przestrzeni rozwiązań z różnych punktów,
3. w celu ukierunkowania procesu przeszukiwania wystarczającą informacją jest jakość aktualnych rozwiązań,
4. celowe wprowadzenie elementów losowych.

Działanie algorytmu:

1. jest losowana populacja początkowa.
2. Populacja jest selekcjonowana. Najlepiej przystosowane osobniki populacji będą brały udział w procesie reprodukcji.
3. Genotypy wybranych osobników są poddawane krzyżowaniu (łączeniu 2 osobników) i przeprowadzana jest mutacja (niewielki %).
4. Rodzi się następne pokolenie. Aby utrzymać stałą liczbę osobników najlepsze są zostawiane, a najgorsze usuwane.
5. Po zadanej liczbie powtórzeń i wyszukań zwracany jest najlepszy wynik.

Algorytm genetyczny: klasy, metody

Na algorytm genetyczny składają się:

- **Individual.java** – reprezentacja pojedynczego osobnika,
- **Population.java** – reprezentacja populacji złożonej z osobników,
- **GeneticAlgorithms.java** – kod algorytmu genetycznego,
- **GAConstants.java** – przechowuje zmienne, zdefiniowane na stałe,
- **LineChartE.java** – klasa obsługująca wykresy,
- **GAapp.java** – inicjuje klasy i rozpoczyna program.

Metody i zmienne:

Individual.java

`private int[] genes;` - tablica 'genów' osobnika (podawane jako 0 lub 1).

`private Random randomGenerator;` - deklaracja losowego generatora służącego do inicjalizacji losowymi danymi.

`public Individual()` - konstruktor klasy Individual.

`public void generateIndividual()` - generuje losowy zapis 0 i 1 w osobniku.

`public double f(double x, double y)` - zwraca wynik funkcji, którą optymalizujemy. Argumentami są współrzędne x i y.

`public double getFitness()` - zwraca wyliczoną wartość z funkcji `f(double x, double y)`.

`public double getFitnessResult(int x)` - zwraca wartość x albo y, w zależności od podanego argumentu (dla 0 zwraca x, dla 1 zwraca y).

`public double genesToDouble(int x)` - zamienia zapis bitowy 0 i 1 na liczbę double. W zależności od podanego argumentu zwraca x (dla 0) lub y (dla 1). W funkcji możemy również ustawić zakres, domyślnie jest to (-5, 5). Szczegóły zmiany zakresu są w komentarzu wewnątrz funkcji.

`public void setGene(int index, int value)` - ustawia pojedynczy 'gen' w tablicy genów osobnika. Do podanego indeksu wstawia podaną wartość.

`public int getGene(int index)` - zwraca pojedynczy 'gen' z tablicy genów osobnika.

Population.java

`private Individual[] individuals;` - tablica osobników dla populacji.

`public Population(int populationSize)` - konstruktor populacji, jako aargument przekazujemy liczebność populacji.

`public void initialize()` - inicjalizacja populacji, generuje losowe osobniki do tablicy osobników.

`public Individual getIndividual(int index)` - zwraca osobnika o podanym numerze indeksu z tablicy osobników.

`public Individual getFittestIndividual()` - zwraca najbardziej dopasowanego osobnika. Poprzez zmianę znaku '<' lub '>=' w pętli for możemy określić czy szukamy minimum lokalnego czy maksimum lokalnego.

`public int size()` - zwraca rozmiar tablicy osobników.

`public void saveIndividual(int index, Individual individual)` - do tablicy o podanym jako pierwszy argument indeksie zapisuje osobnika w drugim argumentcie osobnika.

GeneticAlgorithms.java

`private Random randomGenerator;` - deklaracja generatora liczb losowych.

`public GeneticAlgorithms()` - konstruktor algorytmu.

`public Population evolvePopulation(Population population)` - funkcja służąca do ewolucji podanej jako argument populacji.

`private void mutate(Individual individual)` - funkcja do mutacji podanego jako argument osobnika.

`private Individual crossover(Individual firstIndividual, Individual secondIndividual)` - funkcja do krzyżowania ze sobą dwóch podanych jako argumenty osobników.

`private Individual randomSelection(Population population)` - funkcja służąca do wyboru najbardziej dopasowanego osobnika. Z zadanej populacji losuje kilka osobników do tablicy o rozmiarze TOURNAMENT_SIZE z klasy Constants. Następnie zwraca najbardziej dopasowanego z nich.

GAConstants.java

`public static final double CROSSOVER_RATE = 0.05;` - współczynnik krzyżowania.

`public static final double MUTATION_RATE = 0.015;` - współczynnik mutacji. Najlepiej, gdy jest on niewielki, rzędu 1-2%.

`public static final int TOURNAMENT_SIZE = 5;` - współczynnik służący do ustalenia liczby osobników wybranych losowo do selekcji w klasie GeneticAlgorithms.java.

`public static final int CHROMOSOME_LENGTH = 16;` - wielkość pojedynczego osobnika.

`public static final int SIMULATION_LENGTH = 1000;` - liczba symulacji.

`public static final int GENE_LENGTH = 10;` - wielkość genu.

LineChartEx.java

`public XYDataset dataset;` - dane do wykresu.

`public LineChartEx(XYDataset dataset)` - konstruktor, jako argument podaje się dane do wykresu.

`private void initUI()` - inicjalizacja i ustawienia wykresu.

`private JFreeChart createChart(XYDataset dataset)` - utworzenie wykresu z podanych danych.

GAapp.java

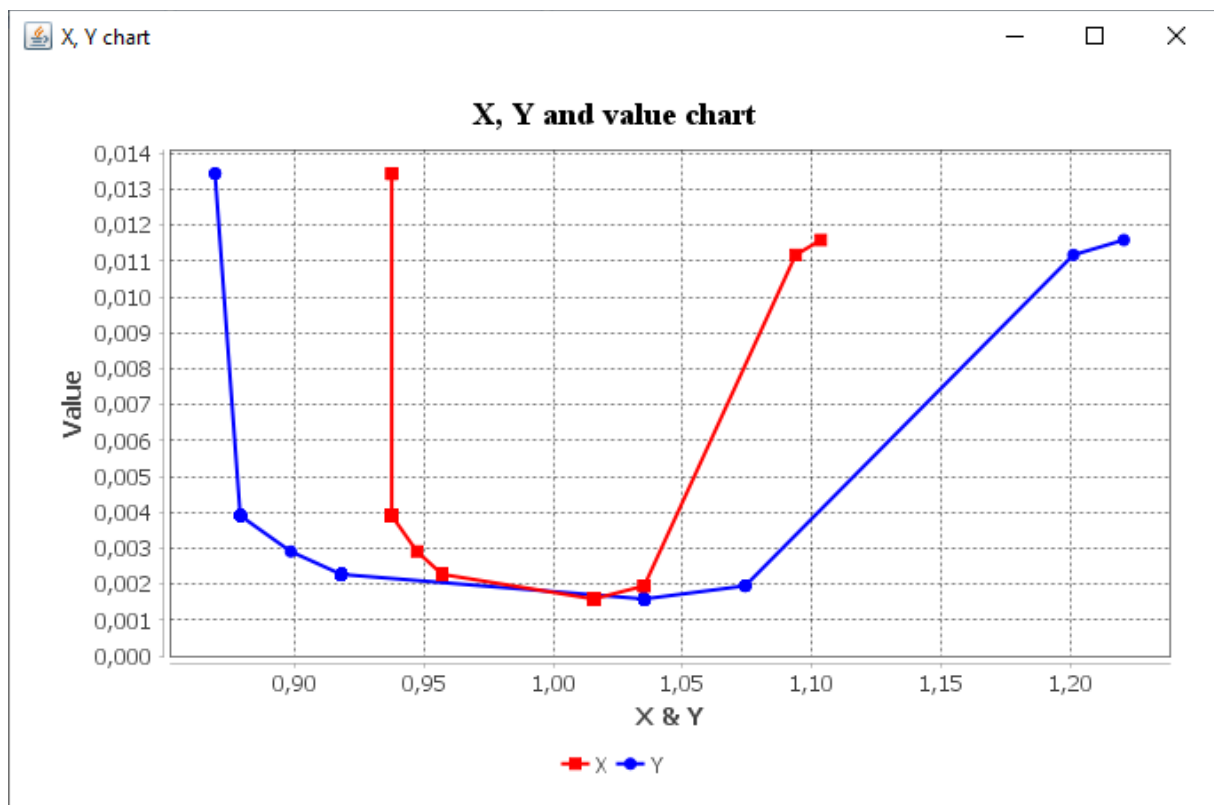
`public static int option = 0;` - reprezentuje opcję, którą funkcję ma optymalizować, przekazywaną do Individual.java.

Algorytm genetyczny: output

Po wyborze dostępnych opcji jako Client algorytm genetyczny rozpoczyna swoją pracę optymalizując zadany problem. Program po każdej ewolucji wyświetla numer generacji, najlepiej dopasowane minimum bądź maksimum, oraz x i y dla podanego ekstremum. Na koniec swojego działania program drukuje ostateczny najbardziej zoptymalizowany wynik i generuje wykres wartości dla współrzędnych X oraz Y.

```
Generation: 999 - minimum is: 0.001585245132446289 for:  
x = 1.015625  
y = 1.03515625  
  
Generation: 1000 - minimum is: 0.001585245132446289 for:  
x = 1.015625  
y = 1.03515625  
  
Solution found  
x = 1.015625  
y = 1.03515625
```

Rys. 2a. przykładowy output po optymalizacji funkcji Rosenbrocka

Rys. 2b. Przykładowy wykres dla funkcji Rosenbrocka. Widać wartość najbardziej dopasowanego minimum oraz jakie wartości przyjmuje X i Y.

Algorytm roju cząstek: wstęp

Ideą algorytmu PSO jest iteracyjne przeszukiwanie przestrzeni rozwiązań problemu przy pomocy roju cząstek. Każda z cząstek posiada swoją pozycję w przestrzeni rozwiązań, prędkość oraz kierunek w jakim się porusza. Ponadto zapamiętywane jest najlepsze rozwiązanie znalezione do tej pory przez każdą z cząstek (rozwiązanie lokalne), a także najlepsze rozwiązanie z całego roju (rozwiązanie globalne). Prędkość ruchu poszczególnych cząstek zależy od położenia najlepszego globalnego i lokalnego rozwiązania oraz od prędkości w poprzednich krokach. Poniżej przedstawiony jest wzór pozwalający na obliczenie prędkości danej cząstki.

$$v \leftarrow \omega v + \phi_1 r_1 (l - x) + \phi_2 r_2 (g - x)$$

Gdzie:

v - prędkość cząstki

ω - współczynnik bezwładności, określa wpływ prędkości w poprzednim kroku

ϕ_1 - współczynnik dążenia do najlepszego lokalnego rozwiązania

ϕ_2 - współczynnik dążenia do najlepszego globalnego rozwiązania

l - położenie najlepszego lokalnego rozwiązania

g - położenie najlepszego globalnego rozwiązania

x - położenie cząstki

r_1, r_2 - losowe wartości z przedziału $<0,1>$

Powyższy wzór pozwala na aktualizację prędkości wszystkich cząstek na podstawie uzyskanej do tej pory wiedzy.

Schemat działania algorytmu przedstawia się następująco:

Dla każdej cząstki ze zbioru:

- Wylosuj pozycje początkową z przestrzeni rozwiązań
- Zapisz aktualną pozycje cząstki jako najlepsze lokalne rozwiązanie
- Jeśli rozwiązanie to jest lepsze od najlepszego rozwiązanie globalnego, to zapisz je jako najlepsze
- Wylosuj prędkość początkową

Dopóki nie zostanie spełniony warunek stopu (np. minie określona liczba iteracji):

Dla każdej cząstki ze zbioru:

- Wybierz losowe wartości parametrów r_l i r_g
- Zaktualizuj prędkość cząstki wg powyższego wzoru
- Zaktualizuj położenie cząstki w przestrzeni
- Jeśli aktualne rozwiązanie jest lepsze od najlepszego rozwiązania lokalnego:
Zapisz aktualne rozwiązanie jako najlepsze lokalnie
- Jeśli aktualne rozwiązanie jest lepsze od najlepszego rozwiązania globalnego:
Zapisz aktualne rozwiązanie jako najlepsze globalnie

Algorytm roju cząstek: klasy, metody

Na algorytm genetyczny składają się:

- **Particle.java** – reprezentacja pojedynczego osobnika,
- **Swarm.java** – reprezentacja roju złożonego z cząstek,
- **PSOAlgorithms.java** – kod algorytmu roju cząstek,
- **PSOConstants.java** – przechowuje zmienne, zdefiniowane na stałe,
- **LineChartE.java** – klasa obsługująca wykresy,
- **PSOapp.java** – inicjuje klasy i rozpoczyna program.

Metody i zmienne:

Particle.java

private Vectors **position** - przechowuje pozycję cząstki.

private Vectors **velocity** - przechowuje prędkość cząstki.

public double **fitness** - przechowuje dopasowanie cząstki.

private Random **randomGenerator** - generator liczb losowych.

public void **generateParticle()** - generuje losową cząstkę.

public **Particle()** - konstruktor klasy, tworzy instancję generatora liczb, nie przyjmuje argumentów.

public void **setVelocity**(Vectors **velocity**) - ustawia prędkość podaną jako argument.

public Vectors **getVelocity()** - zwraca wartość prędkości.

public void **setPosition**(Vectors **position**) - ustawia pozycję podaną jako argument.

public Vectors **getPosition()** - zwraca wartość pozycji.

public void **getFitness()** - ustawia dopasowanie cząstki.

Swarm.java

private Particle[] **particles** = **new** Particle[PSOConstants.**PARTICLES**] - tablica cząstek o rozmiarze zdefiniowanym w PSOConstants.java.

public **Swarm()** - konstruktor klasy.

public void **initialize()** - inicjuje rój cząstek.

public Particle **getParticle**(**int** **index**) - zwraca cząsteczkę o podanym numerze indeksu z tablicy particles.

`public Particle getFittestParticle()` - zwraca cząsteczkę z najlepszym dopasowaniem.

`public void saveParticle(int index, Particle particle)` - zapisuje pod podanym numerem indeksu w tablicy particles podaną cząsteczkę.

`public int size()` - zwraca rozmiar tablicy particles.

PSOAlgorithms.java

`public Swarm swarm = new Swarm()` - inicjalizuje nowy rój.

`private double[] pBest = new double[PSOConstants.PARTICLES]` - lista przechowująca najlepsze dopasowanie danej cząstki.

`private Vector<Vectors> pBestLocation = new Vector<Vectors>()` - wektor najlepszych pozycji każdej cząstki.

`private double gBest` - wartość najlepszego globalnego dopasowania.

`private Vectors gBestLocation` - najlepsza globalna pozycja cząstki.

`private double[] fitnessValueList = new double[PSOConstants.PARTICLES]` - przechowuje dopasowanie wszystkich cząstek dla danej iteracji.

`Random generator = new Random()` - instancja generatora liczb losowych.

`public void execute()` - wykonuje cały algorytm roju cząstek, więcej w komentarzach w programie.

`public void updateFitnessList()` - funkcja do aktualizacji pozycji cząstek dla danej iteracji.

`public static int getMinPos(double[] list)` - używane do aktualizacji najlepszego globalnego dopasowania, zwraca indeks najlepiej dopasowanej cząstki w danej iteracji.

PSOConstants.java

`public static final int PARTICLES = 100` - wielkość cząstek w roju.

`public static final int SIMULATION_LENGTH = 1000` - liczba symulacji.

`public static double C1 = 2.0` - parametr służący do wyliczenia przy aktualizacji prędkości składnika 'poznawczego' cząstki.

`public static double C2 = 2.0` - parametr służący do wyliczenia przy aktualizacji prędkości składnika 'globalnego' cząstki.

`public static double W_UPPERBOUND = 1.0` - parametr służący do zmiany inercji przy aktualizacji prędkości cząstki.

`public static double W_LOWERBOUND = 0.0` - parametr służący do zmiany inercji przy aktualizacji prędkości cząstki.

LineChartEx.java

`public XYDataset dataset;` - dane do wykresu.

`public LineChartEx(XYDataset dataset)` - konstruktor, jako argument podaje się dane do wykresu.

`private void initUI()` - inicjalizacja i ustawienia wykresu.

`private JFreeChart createChart(XYDataset dataset)` - utworzenie wykresu z podanych danych.

PSOapp.java

`public static int option` - zmienna do wyboru danej funkcji do optymalizacji.

`public static int returnOption(int i)` - ustawia i zwraca wartość opcji.

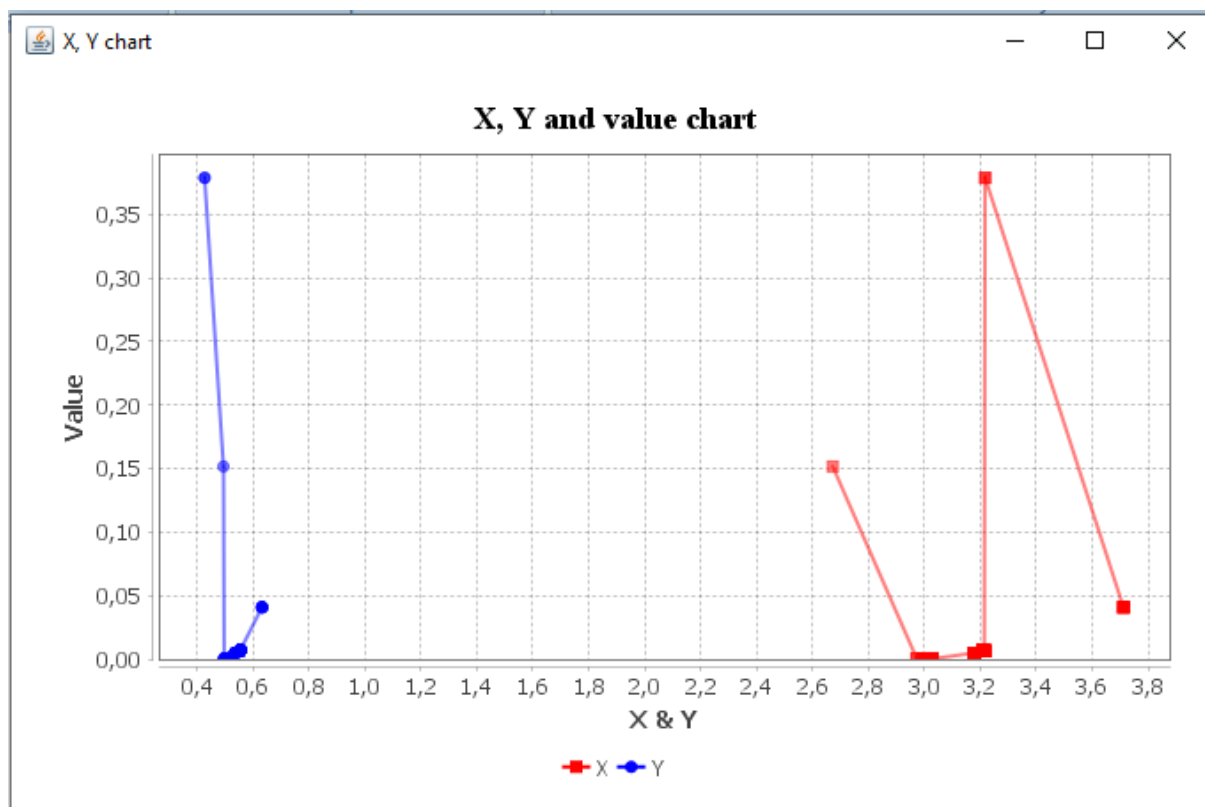
`public static void main(String[] args)` - główny program.

Algorytm roju cząstek: output

Po wyborze dostępnych opcji jako Client algorytm roju cząstek rozpoczyna swoją pracę optymalizując zadany problem. Program po każdej iteracji wyświetla jej numer, najlepiej dopasowane minimum bądź maksimum, oraz x i y dla podanego ekstremum. Na koniec swojego działania program drukuje ostateczny najbardziej zoptymalizowany wynik i generuje wykres wartości dla współrzędnych X oraz Y.

```
Iteration: 998 - extremum is: 0.0  
x = 3.0  
y = 0.5  
Iteration: 999 - extremum is: 0.0  
x = 3.0  
y = 0.5  
  
Solution found  
x = 3.0
```

Rys. 3a. Przykładowy output po optymalizacji funkcji Beale'a

Rys. 3b. Przykładowy wykres dla funkcji Beale'a. Widać wartość najbardziej dopasowanego minimum oraz jakie wartości przyjmuje X i Y.

Źródła:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Algorytm_genetyczny

<https://www.youtube.com/channel/UCUvwIMMaepPKPdtAK8PxO8Q>

<https://towardsdatascience.com/how-to-define-a-fitness-function-in-a-genetic-algorithm-be572b9ea3b4>

<https://www.baeldung.com/java-genetic-algorithm>

<http://www.jfree.org/jfreechart/samples.html>

<http://zetcode.com/java/jfreechart>

https://stackoverflow.com/questions/53734786/genetic-algorithm-java-passing-functions-with-two-coordinates?noredirect=1#comment94323283_53734786

https://en.wikipedia.org/wiki/Tournament_selection

<https://www.youtube.com/watch?v=JhgDMAm-imI>

<http://aragorn.pb.bialystok.pl/~wkwedlo/EA6.pdf>

<http://www.alife.pl/optymalizacja-rojem-czastek>

<https://gandhim.wordpress.com/2010/04/04/particle-swarm-optimization-pso-sample-code-using-java/>